

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

Prima instanță: Judecătoria Soroca (judecător A. Mîra)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (judecători: I. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevski)

Dosarul nr. 2ra-707/14

D E C I Z I E

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ

26 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadî
Tamara Chișca-Doneva
Iuliana Oprea
Ion Druță

examinând, fără citarea părților, recursurile declarate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Purici Constantin, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2013, adoptată în cauza civilă la cererea lui Purici Constantin împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Anticorupție, cu privire la încasarea prejudiciului material și moral,

a c o n s t a t a t :

Pretențiile reclamantului:

1. La 14 mai 2012, reclamantul Purici Constantin a înaintat cererea de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al R. Moldova, solicitînd încasarea prejudiciului moral și material.
2. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 03.03.2011, aproximativ la orele 16.00, a fost reținut de către colaboratorii DGT Nord a CCCEC până la orele 20.00, după care a fost transportat în mun. Bălți.
3. A mai indicat că împotriva sa a fost inițiată de către organul de urmărire penală al DGT Nord a CCCEC cauza penală nr. 2011046025 în baza art. 324 alin. (2) lit. b), c); 327 alin. (1) Cod penal al RM, și a fost reținut fiindu-i întocmit proces - verbal de reținere.
4. La 04.03.2011, a fost transportat încătușat în or. Soroca, unde a participat la percheziția imobilului din str. Ștefan cel Mare, 15/2, după care a fost transportat la Primăria s. Șolcani, r-l Soroca, unde activa în calitate de

- primar, la fel pentru efectuarea percheziției de către colaboratorii CCCEC.
5. A mai menționat că a fost văzut încătușat de vecini, persoane cunoscute și locuitori ai s. Șolcani, unde a activat ca primar, fiind stresat, i s-a ridicat nivelul de glucoză în sânge deoarece suferă de diabet zaharat.
 6. La 05.03.2011, la demersul procurorului Procuraturii Anticorupție, judecătorul de instrucție a Judecătoriei Bălți, a emis încheierea prin care i s-a aplicat măsura preventivă arest la domiciliu pe un termen de 30 zile. A invocat că în termenul de arest la domiciliu, din nou i s-a ridicat nivelul glucozei în sânge, fiind nevoit să solicite ajutorul medicilor, după care a fost spitalizat. În timpul aflării sub arest la domiciliu și în spital, colaboratorii CCCEC au efectuat o percheziție în Primăria Șolcani, în urma căreia au mai pornit o cauză penală pe faptul comiterii de către acesta a infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal al RM.
 7. A indicat reclamantul că din cauza acțiunilor DGT Nord a CCCEC RM, a pierdut încrederea cetățenilor, și la alegerile locale din 2011 a suferit un eșec total, având în vedere că a activat în funcția de primar două mandate.
 8. A solicitat reclamantul, Purici Constantin, încasarea din bugetul de stat, în beneficiul său a prejudiciul moral în mărime de 150 000 lei și prejudiciului material în sumă de 5000 lei.

Poziția instanței de fond:

9. Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 07 iunie 2013, a fost admisă acțiunea și s-a încasat din contul Ministerului Finanțelor al R. Moldova în beneficiul lui Purici Constantin suma de 5 000 lei cu titlul de prejudiciu material, 6 000 lei cu titlul de prejudiciu moral și 5 000 lei cheltuieli de judecată, iar în total suma de 16 000 lei.

Poziția instanței de apel:

10. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2013 a fost admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor al RM și apelul declarat de Purici Constantin, a fost modificată hotărârea Judecătoriei Soroca din 07 iunie 2013 cu excluderea sumei de 5000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, și a fost majorată suma prejudiciului moral de la 5 000 lei la 15 000 lei. În rest hotărârea a fost menținută.

Solicitățile recurenților:

11. La 26 decembrie 2013, Ministerul Finanțelor al RM a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2013, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca

fiind neîntemeiată.

12. La 28 ianuarie 2014, Purici Constantin a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2013, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2013 cu emiterea unei noi hotărâri de încasare a prejudiciului moral în mărime de 150 000 lei și a cheltuielilor de judecată.
13. Prin încheierea din 13 martie 2014, recursurile au fost recunoscute admisibile.

Argumentele părților:

14. Ministerul Finanțelor al RM în motivarea recursului a indicat că hotărârea instanța de fond și decizia instanței de apel sunt neîntemeiate și pasibile casării, deoarece instanțele de judecată nu au reținut că însăși emiterea ordonanței de încetare a urmăririi penale, constituie o satisfacție echitabilă și că cauza penală nu a fost remisă spre judecare în instanța de judecată.
15. A mai indicat recurentul că contrar prevederilor art. 1422 și art. 1423 alin. (1) Cod Civil al RM, nu sa probat existența și întinderea prejudiciului moral.
16. A mai reținut recurentul cu referire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, adjudecate de prima instanță, că conform art. 17 CPP al RM și art. 26 din Constituția RM, părțile în procesul penal au dreptul să fie asistate sau, după caz, reprezentate de un apărător ales sau de un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, astfel că cerința respectivă urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.
17. Purici Constantin în motivarea recursului a reiterat motivele de fapt invocate în cererea de chemare în judecată și a mai indicat, că la materialele dosarului este prezent raportul avocatului în privința onorariului, și anexat bonul de plată în acest sens, astfel, instanța de apel eronat a respins cerința privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Aprecierea instanței de recurs:

18. Analizând legalitatea actelor de dispoziție atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererile de recurs, Colegiul consideră recursurile declarate de Ministerul Finanțelor al RM și Purici Constantin drept neîntemeiate și care urmează a fi respinse, din următoarele motive.
19. Conform art. 3 alin. (1) lit. (a) a Legii 1545/25.02.98 *(cu modificările ulterioare, intrate în vigoare până la data de 14.05.2012, când a fost depusă cererea de chemare în judecată)* privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești „În conformitate cu

prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală”.

20. Conform art. 6 a Legii 1545/25.02.98 *(cu modificările ulterioare, intrate în vigoare până la data de 14.05.2012, când a fost depusă cererea de chemare în judecată)* privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești „*Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului administrativ în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.*
21. Colegiul reține că conform materialelor dosarului și ordonanței procurorului în Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție din 15.12.2011 (f.d. 24), s-a dispus încetarea urmăririi penale în cauza penală nr. 20110466025, pornită în privința lui Purici Constantin în baza art. 42 alin. (2), art. 324 alin. (2) lit. b), c) Cod penal și art.327 alin. (1) Cod penal. Colegiu reține că în partea motivantă a acestei ordonanțe sa menționat că acțiunile lui Purici Constantin nu conțin elementele infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, astfel existând temei de reabilitare pentru recurentul Purici Constantin, prin compensarea prejudiciului moral suferit.
22. În această ordine de idei, prin prisma normelor legale menționate, Colegiu reține că instanța de apel corect a dispus încasarea din contul Ministerul Finanțelor al RM a prejudiciului moral suferit de recurentul Purici Constantin.
23. Cu referire la cuantumul prejudiciului moral, Colegiu reține că instanța de apel, justificat a majorat suma prejudiciului moral până la suma de 15 000 lei, având în vedere că cuantumul prejudiciului moral trebuie să fie rezonabil, echitabil și să se determine în dependență de caracterul faptelor, de gravitatea și întinderea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de impactul social asupra persoanei, de proporționalitatea între acordarea despăgubirilor și gradul în care reputația a fost lezată, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, de măsura în care această compensare aduce satisfacție persoanei vătămate.
24. Colegiu reține că în cazul dat, impactul social asupra recurentului Purici

Constantin a fost unul semnificativ, având în vedere că reținerile efectuate de către organele procuraturii au fost efectuate în perioada când exercita mandatul de primar al s. Șolcani, r-l Soroca.

25. Conform art. 118 alin. (1) CPC al RM „*Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel*”.
26. Cu referire la compensarea cheltuielilor de judecată recurentului Purici Constantin, Colegiu reține că instanța de apel, justificat a respins cerința recurentului de încasare a sumei de 5000 (cinci mii) lei, deoarece nu a fost prezentat bonul de plată a serviciilor prestate de avocat.
27. Având în vedere cele expuse mai sus, decizia Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2013 este legală, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept material și urmează a fi menținută.
28. În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se resping recursurile declarate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Purici Constantin.

Se menține decizia Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2013, adoptată în cauza civilă la cererea lui Purici Constantin împotriva Ministerului Finanțelor al RM, intervenient accesoriu Procuratura Anticorupție, cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței
Judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Iuliana Oprea

Ion Druță